

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opera Mystica V. Ac Mystici Doctoris F. Ioannis A Cruce
Primi Religiosi Discalceati Ordinis B. V. M. De Monte
Carmelo Et Seraphicæ Virginis Theresiæ fidelissimi
coadiutoris**

Juan <de la Cruz>

Coloniæ Agrippinæ, 1639

Cap. 2. Securitas, vtilitas, insignisque auctoritas, & excellentia doctrinæ
venerabilis parentis nostri Ioannis à Cruce ex multiplici capite
demonstratur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37873

B.
Ioannis
à Cruce

Opera
mystica
NVI
128

CAPVT II.

SECVRITAS, VTILITAS, INSIGNIS-
que auctoritas, & excellentia doctrina Venerabilis Pa-
rentis nostri IOANNIS A CRUCE ex multiplici ca-
pite demonstratur.

1. QVONIAM pius legentium erga doctrinam aliquam affectus (vnde eius debita intelligentia multoties non parum peridet) ex præclara, quam de Auctore, eiusque doctrina opinionem semel animum susceperunt, multum adiuuatur, qua opinione semel imbuta facile quæuis circa talem doctrinam suspicio, aut scriptus rejicitur, & ad inuestigandam latentem in illa veritatem animus applicatur, ideo initio huius operis aliqua de venerabilis Parentis nostri IOANNIS doctrinæ securitate eximia vtilitate, insignique auctoritate, & excellentia prænotanda duximus, quam ex multiplici capite aliquatenus inuestigare possumus.

2. Primo quidem ex plurium grauissimorum virorum pietate, sapientia, dignitate, ac religione illustrium testimonio, qui attento, ac sincero animo libros hos perlegerunt, eisque perfectis nihil in illis nisi pium, nihil nisi salutare, nihil nisi sublime, ac celeste se inuenisse, omnesque eius sententias diuinum quiddam spirare, nec tam humano studio, vel ingenio, quam diuino spiritu, & illustratione quidquid in illis reperitur conscriptum fuisse proclamant: pluraque in his libris obstupescunt, tum mirabilem quandam, raram, reconditam, sublimem, ac valde genuinam Sacre Scripturæ testimoniorum, quæ in propria sententiæ confirmationem frequenter mysticus noster Doctor adducit, explicationem Catholicæ veritati, antiquorum Patrum doctrinæ, ac Theologiæ Sacræ in omnibus mirifice consonam: Tum etiam insignem docendi methodum, modumque in rebus summè difficilibus, & à communi cognitione remotis explicandis, ad eò facilem, ac suauem, vt quamuis internam quandam, ac valde rigidam mortificationem, abnegationemque, tam internam, quam externam, ac veluti propriam exinanitionem, & annihilationem semper edoceat, tam abnegationem hanc, ad eò suauiter simul, & efficaciter persuadeat, vt ad eius exercitium statim legentis animum bene dispositum vehementer allicat spiritualis viæ difficultates frequenter occurrentes clarissimè expediat, obscurissimis rebus singularem lucem conferat, pericula omnia diligentissimè præcaueat, ad eximiam perfectionem, mentisq; cum Deo intimam vñionem perungendi commodissima, ac maxime compendiaria, & secunda demonstret itinera, deceptionibus, & illusionibus, quibus orationis, & contemplationis exercitia propter hominum vitium, ac demonum malitiam immisceri solent, aditum mirabiliter præcludat, ac tandem modum quem in his omnibus, tam spirituales Magistri, quam Discipuli seruare debeant, dilucidè ac mira dexteritate ostendat. Obstupescunt deniq; miram horum librorum vim ad mentem in vñionem

PARS PRIMA, CAPVT II.

ritum omnium exercitijs, ac in Dei amore inflammandum. Experiuntur namque ignitos quosdam aculeos, quos in lectoris animo altius infixos hi libri relinquunt, per quos legentis cor compunctione, deuotione, ac pietate mirabiliter mollificatur, & accenditur: Quod experimentum multi ex prædictis grauissimis uiris in semetip-sis agnouisse affirmant.

Vnde doctrinam hanc non solum tanquam veram, sanam, catholicam, vtilem, se-
 curam, optimæque Theologiæ, ac Sanctorum Patrum testimonijs omnino conso-
 nam approbant, illamque illustribus encomijs extollunt, sed (quod magis est) plures
 diuinitus infusam, & à Deo Optimo Maximo sublimiter edoctam media oratione
 continua conuersationeque ad eum familiari, quam venerabilis noster IOANNES cum
 Deo habebat, merito iudicant, & reputant, sublimemque hunc Doctorem mysti-
 cum, speciali Dei prouidentia, ad magnam Ecclesiæ vtilitatem, tanquam excellen-
 tissimum Magistrum, qui cum diuino illo Dionysio Areopagita non immerito com-
 parari possit, datum fuisse asserunt.

Multos sanè grauissimos, ac sapientissimos ex omni statu viros, ita sublimiter (vt
 modo retulimus) de doctrina venerabilis nostri IOANNIS sentientes recensere si-
 gillatim possemus, qui in processibus Remissorialibus pro IOANNIS nostri Beati-
 ficatione, & Canonizatione (quam indies expectamus) iam factis, & ad Romanam
 Curiam missis iuridicè de his omnibus deposuerunt, aliosque etiam, quibus à supre-
 mo Senatu Regio, locorumque Ordinarijs iudicium de his libris, cum sapius prælo
 mandati fuerunt, commissum fuit, sed vt breuitati consulamus, fere omnes illos o-
 mitemus, lectorem remittentes ad nouissimam quandam, & optimam Introdu-
 ctionem (cuius auctor est P. Frater Hieronymus à sancto Iosepho, nostræ sacræ Re-
 ligionis eruditus Historiographus) positam in principio librorum mystici nostri Do-
 ctoris, in vltima impressione facta, & nouiter aucta, Matrivi, hoc anno 1630. in qua
 Introductione plures grauissimi, & sapientissimi viri ex omni Religione, & statu, &
 inter eos celeberrima Complutensis Academia, & duo illustrissimi Sanctæ Romane
 Ecclesiæ Cardinales, relationem de his libris in Sacra Rituum Congregatione facie-
 res nominatim cum suis approbationibus, & censuris, quas de prædictis fecerunt re-
 feruntur, in quorum testimonijs ea omnia, quæ in laudem doctrinæ mystici nostri
 Doctoris nuper diximus, facile poterit lector inspicere, qua etiam de causa ab eis si-
 gillatim referendis modò abstinemus.

Cæterum non possumus præterire sapientissimum illum Magistrum in Salmanti-
 censi Academia Theologum primarium, Fratrem Basilium Pontium Legionensem,
 Augustinianum, propter eius eximiam, & multiplicem sapientiam, ac doctrinam,
 egregiaque scripta, toto orbe celeberrimū, cuius testimonium non solū hac de causa, sed
 etiam, quia ad horum librorum lectionem, studium diligentissimè omnium adhi-
 buit, eorumque doctrinam exactissimè examinavit, pluris faciendum est. Hic igitur
 insignis vir, cum illi ab illustrissimo rerum fidei supremo Præsidi huius doctrinæ exa-
 men, & censura commissa fuissent, eamque simul cum obiectionibus, quæ aduersus
 illam proponebantur, ex professo, maturoque consilio, ac studio (vt rei gratias po-
 stulabat) perpensisset, non satis illi visum fuit eam quomodocumque approbare, sed
 pro ea eruditissimum Defensorium conscripsit, illustrissimoque fidei supremo Præsidi
 præsen-

B.
Joanni
à Cruce

Opera
mystica

NVI
128

præsentavit. Quo viso de prædictis obiectionibus amplius curatum non fuit, sed tota horum librorum doctrina in sua debita autoritate, & veneratione, imò potius multo magis illustrata remansit.

In prædicto autem Defensorio sapissimè multa encomia in nostri IOANNIS doctrinæ laudem prædictus sapientissimus Magister profert, quæ longum esset recensere: vnde eis omiſſis verba quædam, quæ in fine prædicti Defensorij n. 43. subiunxit dumtaxat adducemus, quæ sunt hæc: *Iste author doctissimè pertractat materiam abnegationis sui ipsius, in ordine ad istud genus contemplationis & vniõnis: & quamuis alij Authores scripserint de externa abnegatione, at nullus de interna, vt fuit B. Pater, nec certioribus documentis. Et quod ad illud punctum attinet, euitandi deceptiones in reuelationibus, circa quod tempore desudant Viri & Magistri spirituales: nullus sane liber hæcenus in lucem prodijt, qui cum isto æquiparari possit, vt experientia constabit, legenti secundum & tertium librum prime partis, cum autem ista duo puncta sint ad eò seu necessaria in materia spiritus, & hic Author hæc tam exactè pertractet, vt hoc in genere cunctos in Hispania excellat: nescio qui dubitari possit de vtilitate horum librorum &c. Quod sanè tanti viri iudicium, quamuis cætera omnia deessent, ad conciliandam his libris summam auctoritatem proculdubio sufficeret.*

6. Sed non in Hispania solùm, communem, quam diximus approbationem, & laudem mystici nostri Doctoris doctrina promeruit, sed apud alias etiam nationes summa iam in veneratione habetur, ad eò vt ex Hispanica lingua, in qua eius libri ab ipso conscripti fuere, iam in alia idiomata (sicuti de THERESIA nostræ libris diximus) transferri cœperint. Vnde Italica iam lingua translata circumferuntur, eorumque translatio in Romana curia cum approbatione Reuerendissimi Magistri sacri Palatij Apostolici, & auctoritate, ac expensis illustrissimi Cardinalis Roberti Vboldini typis madata fuit, summoq; applausu, & laudè in Romana illa Curia à tot grauissimis & sapientissimis eius viris suscepta fuit. In Hispania vero in diuersis ipsius Regnis plures ipsorum impressiones multiplicatæ, & consumptæ sunt propter ardens desiderium, quo libri isti à viris pijs, & doctis magis, & magis in dies experuntur.

7. Præter hoc autem argumentum ex tot, tantorumque virorum insigni testimonio desumptum, aliundè etiam horum librorum excellentiam, & auctoritatem pollicemur non parum efficaciter demonstrare, & præcipuè ex huius præclari viri extrema vitæ sanctitate, quæ in ore omnium versatur, quamque ad vltimas orbis terrarum partes iam fama diuulgauit, cuiusque solemnem declarationem ab Apostolica Sede iam indies expectamus propter vltimos processus Remissoriales heroicis virtutibus, & præclaris miraculis iuridicè probatis refertos, qui iam pro huius venerabilis viri solemnibus beatificatione, & canonizatione ad Romanam Curiam sunt transmissi. Etenim quamuis aliquando contingat prauos mores cum sana doctus, vel scribentis doctrina coniungi, nunquam tamen cum optimis moribus, vitæque sanctitate malitiosa doctrina sociatur, nec sociari potest. Vnde de viro iusto protulit Regius psaltes Psalm. 36. num. 30. *Os iusti meditabitur sapientiam, & lingua eius loquitur iudicium.* Cuius rationem statim subiungens ait: *Lex Dei eius in corde ipsius, id eò natiuè que os iusti sapientiam meditatur, eiusq; lingua iudicium, id est omnia recto iudicio loquitur, quia (verba sunt Origenis to. 2. hom. 7. in hunc Psalmum) lex velut radix quædam in profundo cordis posita germinat verba iustitie, verba sanctitatis, quæ profert iustus de iustis.*

de suo, quod etiam optima similitudine explicuit D. Hieronymus in epistola ad Principiam exponens verba illa Psalm. 44. *Eructauit cor meum verbum bonum*, sic enim habet, *Ructus proprie dicitur digestio cibi, & concoctarum esearum in ventrem efflatio, quo modo enim iuxta ciborum qualitatem de stomacho ructus erumpit, & boni, vel mali odoris status indicium est, ita interioris hominis cogitationes verba proferunt, & ex abundantia cordis loquuntur: iustus comedens replet animam suam: cumque sacris doctrinis fuerit satiatus, de boni cordis thesauro profert ea quae bona sunt, &c.* Idque tunc, vel maximè verificatur quando docens, aut scribens simul cum vitæ sanctitate supernaturali luce sibi diuinitus infusa fruatur, quod in venerabili Parente nostro contingit iam ostendere pergimus.

Hinc igitur præcipuum aliud ad eiusdem doctrinæ auctoritatem, & excellentiam demonstrandam desumitur argumentum, quia scilicet eam non humano, sed diuino spiritu, ac superna reuelatione docuisse, & scripsisse plusquam verosimile est. Etenim insignem hunc virum ad munus mystici Doctoris sublimiter exercendum supernaturali, & infuso lumine abundantissimè à Deo illustratum fuisse plura, quæ in ipsius vitæ Historia referuntur, & in processibus iam citatis pro eius canonizatione factis, iuridicè comprobata sunt, manifeste ostendunt. Ex multorum namque testimonio omni exceptione maiorum iuridica depositione, & ex communi fama multis experientijs comprobata, constat, illum rerum naturaliter occultarum, quæque (vt cum D. Thoma 1. part. quæst. 57. ar. 1. & 4. & 2. 2. q. 171. art. 3. & q. 172. art. 1. docent omnes Theologi) non nisi ex speciali, ac supernaturali Dei illustratione, ac reuelatione cognosci possunt, cuiusmodi sunt intimæ cogitationes cordium, & futura contingentia omnino certam, & expressam notitiam ad suorum subditorum, & aliorum plurimum mores instruendos frequenter habuisse. Illudque etiam ex plurimum testimonio iuridicè comprobatum est, multoties dum de rebus spiritualibus loqueretur, cœlestem quandam splendorem præfulgentissimosque radios, qui inspicientium animos in maximam rapiabant admirationem, & ad tanti viri summam reuerentiam, & venerationem prouocabant ex eius facie dimanantes conspici, qui quidem externus splendor ex interni splendoris, ac luminis, quo eius mens à Deo supernaturaliter illustrabatur, abundantia, & ex consortio sermonis Domini, tanquā in altero Moysè per redundantiam quandam proculdubio dimanabat, idque apud omnes illū inspicientes, & audientes tanquam certum omnino persuasum erat, ideoque linguā eius non tanquam hominis instrumentum, sed tanquam stylum, & calamum Spiritus S. contemplantur, quod etiam mira quædam, & occulta ad virtutem, & perfectionem efficacissimè suadendam, mentesque ad Deum eleuandas vis, quam in eius verbis, & doctrina experiebantur, feruensque diuini amoris ardor, quo eorum omnium corda, dum eum audirent, succendebantur, non leuiter comprobabat.

Hanc cœlestem, & diuinam sapientiam, quam ex supernaturali Dei illustratione ad animarum vtilitatem venerabilis noster IOANNES acceperat, optimè nouerat illustris illa virgo, & Mater nostra Sancta THERESIA, & ideo tanquam sublimem magistrum (qui simul, & ipsius THERESIAE discipulus erat) eum suspiciebat, eiusque doctrinam in summa veneratione habebat propter vberissimos fructus, quos, longa comprobante experientia, ex eius colloquijs perceperat ipsa, plusque alias per-

B.
Joanni:
à Cruce

Opera
mystica
NVI
128

fonas percepisse nouerat, ideoque quoties eius communicatione frui poterat, difficultates omnes, ac dubia, quae in spiritualibus exercitijs, perfectionisq; studio sibi occurrerant, ipsi proponebat, eiusque responsionem tanquam à diuino quodam oraculo datam reuerenter expectabat, idemque suas omnes Moniales facere, tantique Magistri doctrina imbui, & edoceri, eiusque ductum sequi summopere desiderabat.

19.

In cuius rei confirmationem (multis alijs probationibus, & exemplis omiſſis) unicum dumtaxat referemus. Etenim cum Prioriſſa Monasterij de Beas, nomine Anna à Iesu in epistola quadam sanctae matris nostrae THERESIAE scripta conquireretur de inopia spiritualium magistrorum, quam in illo loco, ubi Religiosorum nostri Ordinis Conuentus non erat, Moniales patiebantur, cumq; ipsa sancta THERESIA nouisset Venerabilem nostram IOANNEM aliquando ex Caluarij Conuentu finitimo, ubi Praelati munus exercebat, ad praedictum Monasterium illarum Monialium, pro earum spirituali instructione accedere, sic praedictae Prioriſſae respondit: *Querela tua, Filia, mihi profus visa est friuola & superflua, cum ibidem habeas meum Patrem Fratrem Ioannem à Cruce, virum plane caelestem & diuinum: qui postquam ad illas transiit partes, in toto Castellae Regno non reperit illi similem, nec qui taliter incendat animas iter caeleste capessentes; Non credes quātam solitudinem experiar ob illius absentiam. Bene aduertit magnum tibi habere thesaurum in isto sancto: noueritis prout oportet ipsum asinare; agam, & tractent omnes ipsius Conuentus Moniales negotia animae suae cum ipso, & experientur quantum ex eius alloquio proficiant, & quam multum in spiritu & perfectione procedant, Dominus enim ad hoc singularem illi contulit gratiam.*

Sic de IOANNIS nostri doctrina, & sanctitate non hac vice tantum, sed multoties, cum se se offerebat occasio, sentiebat, & loquebatur THERESIA nostra, in cuius verbis modo relatis illud, inter alia, valde obtinendum est, quod scilicet, cum praelara haec virgo in conquirendis vbiq; spiritualibus, ac eruditissimis magistris adeo sollicita fuerit, eaque de causa insigniores plurimum ordinum Theologos, eximiaque sapientia, pietate, & doctrina celeberrimos viros in praecipuis totius Castellae ciuitatibus, ac Vniuersitatibus consulere (vt omnes eius vitae Historiographi late referunt, & perpendunt) tamen asserat se in vniuersa Castella nullum tam egregium in via spirituali Magistrum, sicuti Venerabilem nostrum IOANNEM inuenisse, ideoque ex eius communicationis defectu se magnam solitudinem pati: Sanè rara, & planè mirabilis IOANNIS nostri doctrinae excellentia, & sublimitas vel ex hoc solo testimonio manifestissime demonstrata manet:

20.

Tandem alio praecipuo argumento, ex munere scilicet, ad quod Venerabilis parens noster à DEO fuit assumptus, deducto, ea, quae in hoc capite circa doctrinae ipsius excellentiam diximus, maxime confirmantur. Assumptus namque fuit inter viros primus ad hoc, vt praeclarum illud opus erigendi Carmelitanae Religionis, illustrem Reformationem toto ferè terrarum Orbe, iam nunc copiosissime dilataram ad ingentem Ecclesiae vtilitatem animarumque salutem Fundatricis nostrae THERESIAE hortatu, ductu, & imita-

imitatione inchoaret, multisque laboribus ad fœlicem exitum, finemque perduceret. Cum igitur tot tantorumque filiorum, quos in spiritali perfectionis via exemplo, verbo, & scripto edoceret, primus parens à DEO electus fuerit, dubitari non posse videtur, DEVM Optimum Maximum, iuxta suauem, & consuetum suæ prouidentia ordinem magna non solum sanctitatis, sed etiam diuinæ lucis, supernique spiritus abundantia illius mentem, & cor illustrasse, vt eius luce, ac doctrina tam illustris, & numerosa posteritas illustrari, edoceri, ac de eius spiritu possit participare.

Hac enim ratione, cum Moysen Israëlitici populi ductorem DEVS constituisset, tanta diuini spiritus plenitudine illum repleuit, vt de eius spiritu auferre, alijsque pro debito illius populi regimine tradere possit, vt in Numerorum libro capite vndecimo facta narrat historia; quo denotatum fuit superiores, qui alicuius populi, vel familiae ductores, & Doctores à DEO eliguntur, magnam diuini spiritus, ac lucis abundantiam ab ipso DEO accipere, vt inde, ad ceteros possit deriuari, vt rectè adnotauit Hugo Victorinus libro quarto super Diui Dionysij librum de cœlesti Hierarchia capite tertio his verbis. *Superiores, & sublimes, & ipsi appropinquantes diuinitati immediate ab ipsa accipientes, & purgationem, vt sint mundi, & illuminationem, vt sint clari, & perfectionem, vt sint sancti, & ab illis rursum secundum ordinem diuinæ dispositionis hi, qui sequuntur, & in ordine sunt subiecti, & purgantur, & illuminantur, & persistunt, &c.* Hactenus Hugo Victorinus contentanè ad illud Psalmi septuagesimi primi. *Suscipiant montes pacem populo, & colles iustitiam.* Quia plerumque superioribus, & Magistris multa bona à DEO conferuntur, vt per illos, & ex illis ad alios deriuentur: quod in præclaro hoc viro tam numerosæ familiae, ac posteritatis Parente, ac spiritali ductore, & Doctore contigisse suauis diuinæ prouidentia dispositio dubitari non permittit, ideoque omnem eius doctrinam, tanquam à DEO ad plurimum instructionem, & vtilitatem illi speciali illustratione datam venerari debemus.

Quod adhuc magis confirmatur ex eo, quod iam tetigimus, scilicet Venerabilem hunc Parentem nostrum in adiutorium, ac societatem Sanctæ matris nostræ THERESIAE ad prædictum opus electum à DEO fuisse: ex THERESIAE namque consortio, societate, ac spiritalibus colloquijs non solum insignia virtutum exempla, pluresque pro sua informanda Familia salutare instructiones, sed etiam in Orationis, & Perfectionis via, quam ipsa THERESIA longa experientia, Deique speciali illustratione perfectissime nouerat, spiritalia accepit documenta, ac tanta Matris spiritalis doctrina lacte nutritus fuit. Vnde hanc eandem doctrinam IOANNES noster semper crucebatur, adeoque inter sese vtriusque doctrina cohæret, vt propositiones omnes, quæ in IOANNIS nostri libris notatae sunt, in S. THERESIAE libris expressè etiam habeantur, vt in progressu harum observationum ostendemus. Cum autem doctrina THERESIAE, tam insignem, & vniuersalem non

B.
Joannis
à Cruce

Opera
Mystica
NVI
128

solum ab omnibus pijs, & doctis viris, sed etiam à Summis Pontificibus approbationem, & laudem acceperit, vt Capite præcedenti à num. 8. satis demonstrauiamus, hac eadem approbatione, & laude doctrina IOANNIS nostri stabilita, ac illustrata manet, & ideo eadem securitate, ac æstimatione vtraque amplectenda, ac veneranda est, quia reuera nulla de vna suspicio potest haberi, quin de alia pariter habeatur, vt in fine etiam præcedentis Capituli iam adnotauimus.

CAPVT III.

PRIMÆ OBIECTIONI, QUÆ AD-
uersus venerabilis Parentis nostri IOANNIS do-
ctrinam in communi fit, occur-
ritur.

1. POSTQVAM præcedenti cap. venerabilis nostri IOANNIS doctrinæ vtilitatem, excellentiam, insignemque auctoritatem in communi demonstrauiamus, rectus procedendi ordo postulat, vt statim etiam, antequam ad singulas propositiones in particulari elucidandas accedamus, ea, quæ in communi aduersus eam obijci possunt, proponamus, & diluamus, quod in hoc, & sequentibus capitulis prætabimus.

Prima igitur obiectio desumitur ab inconuenienti, quia scilicet propositiones aliqua in his libris contentæ similes, saltim quo ad verborum sonum, cum quibusdam hæreticorum, qui Illuminati dicuntur, propositionibus videntur, & ideo hi hæretici eas ad suos pestiferos confirmandos, vel defendendos errores adducunt, vel possunt adducere. Ex quo horum librorum doctrina suspensionem quandam videtur incurere, siquidem nisi consonantiam aliquam, cum prædictis erroribus haberet, nequaquam eorum Auctores eam in sui fauorem adducere possent: ne igitur his erroribus vis, & auctoritas superaddatur, congruum erit (inquiunt) horum librorum doctrinam prorsus relegare. Quod inconueniens ex eo magis crescere videtur, quia scilicet non solum prædictis hæreticis ad persistendum in suis erroribus, sed etiam catholicis simplicibus ad incidendum in eos ianua aperiri videtur, eoque magis, quo huius doctrinæ Auctor maiorem apud illos auctoritatem, & venerationem haberit, eo enim ipso personæ simplices, maximè verò mulieres has propositiones, quæ prauam illam hæreticorum doctrinam sapere videntur, legentes facillè in prædictos errores incident, valdeque perniciosam deceptionem patientur.

2. Sed quam debile, & vanum sit hoc argumentum, ex eo satis colligitur, quod scilicet si aliquid probaret, conuinceret vtique omnium sanctorum Patrum opera, &